

Vegyestartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Table with subscription rates: Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön. Előfizetési feltételek: Egész évre 6 ft., Félévre 3 ft., Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Előfizetési felhívás a „Torontál” 1880. évi IV-ik negyedére.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni sziveskedjenek, hogy a lap pontos szétküldésében fennakadás ne történjenek.

Az előfizetési pénzek egyszerű póstautalványokkal a „Torontál” kiadóhivatalához (Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdájában) címzendők.

Előfizetési árak: Egész évre 6 ft. — kr. Fél évre 3 ft. — kr. Negyed évre 1 ft. 50 kr. Nagy-Beeskerek, 1880. évi szept. 23-án.

A „Torontál” kiadóhivatala.

N.-Beeskerek, október 7-én.

Zsigmond császárról mesélik, hogy a constanci zsinaton az egybegyűlt fejedelmekhez és főrendekhez a megszólítást intezvén: Videte patres, ut eradicetis schisma Hussitarum... egy szegény darócós barát által apostropháltatott, hogy „Majestas, schisma est generis neutri...”

idegen névvel bírván, váltig állíthatják, hogy magyarok, a külföld idegen hangzásu nevük szerint idegen nemzethez sorolja. Sok jelesünket a német idegen hangzás miatt az övéhez sorolja.

A külföldi ünnepeket, világkiállításokon, vagy itthon a köz- és társadalmi életben szereplő magyarok idegen nevei tévesztőbe viszik a külföldet, mely kétségbe vonja az illetők magyar nemzetiségét és rozszakaratól egy kalap alá helyezi őket valamely idegen nemzettel, melytől — úgy mond — ültették át hazánkba a tudományt és művészetet.

Nem egyszer olvashattunk egyébként a nemzet válságos és gyászos napjaiban statisztikai adatokat, midőn az idegen hangzás után itélve a legimpertinensebb módon állították hazánk elenségeit, hogy fajunk más nemzetiségekkel szemben kisebbségben van; a Hundsdorf, König, Falk stb. név elég volt arra, hogy őket minden tiltakozás daczára más nemzetiségbe sorozzván, a magyarok létszámát kisebbsítsék.

Szóval az idegen hangzásu név sok bajnak forrása; ellenségeink irigységét és rozszakaróink malatiáját nem egyszer felkelti.

Más nemzetek szerencsésebb helyzetben vannak; a francia vagy angol orthographiájánál fogva a más nemzetiségű nevét a maga olvasása szerint ejtven ki, a maga nyelve bélyegét — hogy úgy mondjuk — üti rája, minek következtében az idővel annyira módosul, hogy szinte polgárjogot nyer. Hogy

ne említsünk többet, az oláh minden szóhoz egy u-t ragaszt, így lesz a magyar Füzéből Füzésiu, tökéletes oláh ruhát öltött magára, hány eloláhosodott magyar u-gat most is így. Csupán mi magyarok vagyunk abban a kényszerhelyzetben, hogy orthographiánk és kiejtésünk szerint az idegen nevet a maga eredetiségében kell megtartanunk. A mi nyelvünkben az idegen szó csak ritkán módosul, egyszerű és világos helyesírásánál fogva nem igen vehet fel magyar alakot. A Kraxelhuber Kraxelhubernek marad meg, míg a francia szájában a hírhedt Hartmann attentateurból Arman lesz, tökéletes francia szó. Mi csak úgy lendíthetünk a magyarosítás ügyén, hogy nevünket magyarrá változtatjuk. Minthogy nyelvünk nem módosít, szükségünk van radikális reformra, változtatásra. Ne resteljük, ha az angol büszke arra, hogy neve Shakespeare, az olasz, hogy Tasso nyelvén hangzik, teheljük mi is, kiknek egy Zrinyi, Petőfi, Arany, Vörösmarty, Katona stb. zengte meg fájdalmát és örömét. Annnyival inkább kötelességünk nekünk, mert közülünk még nagyon soknak van idegen hangzásu neve, pedig misem lehetünk kevésbé büszkek történelmi multunkra, irodalmunkra és fajunkra mint azok, kik bennünket már az „Aussterbe-état” helyeztek. Ez a névváltoztatás látszólag nagyon jelentéktelen dolog, hazafiság szempontjából azonban nem vehető közönyösen, fontosabb mint sok schauvenista magyarnak az a törekvése, hogy német név mellett magyar ruhával tüntesse ki hazafiságát.

Az a magyar ruha jó paradéra, emelheti galádjával valamely nemzeti ünnepeit magasztosságát, de a nevetésbe megy át, mint minden erény, ha túlzásba csap át. Sarkantyú, sallang nem tartozik a magyar ember fogalmához; cylinder alatt nagyon sok speciális magyar eszme zsonghat, frakk alatt nemesebb magyar szív doboghat, mint a „Balassa Menyhártok” attilája alatt. — Másképp vagyunk a névvel. A névhez

szokott fűződni az embernek minden tette és szava, a név atöröklődik, családról-családra száll, maga köré von számtalan tagot, melyek közül nem egy híresedhetik el és szereshet becsületet a magyarnak mint iparos, tudós és művész. Kinek szive nem dobog hangosabban a Zrinyi, Hunyadi stb. névvel, kinek emlékeztében nem ujulnak fel Toldi nevével a magyar hősi kor fenséges dolgai? — E fényes nevek közül nem egy tűnt le a magyar haza viszontagságaiban, a mongol, török-tatár pusztítás s a forradalmak idejében az élet szinpadáról; sok családnak a sors és durva erőszak következtében magva szakadt, még több magyar család elnemzetlenedett nemcsak érzésben, de még névben is. Ama sötét kor eltűnt, a magyarnak jelenleg nincs oka zár alatt rejtegetni a mult idők peccésé okmányait; ama régi, dicso, de elhalványult nevek ismét életre kelhetnek, hirnevet és dicsoiséget szereshetnek új birtokasainak; a tőlünk távol eső jövő új Zrinyiekkel, Hunyadiakkal stb. dicsekedhetik majd; így ujul meg majd nagy emberek emléke az utódokban és fogja táplálni nemzedékről-nemzedékre a nemzeti öntudatot, mely a népeknek egyedüli fentartója. Így a jövő ezred nem beszélhet egy korcs, hanem csak töröl metszett magyar népről, melynek történelmét nem fog kelleni meddő tudományos kutatások tárgyává tenni, előtűnik fog állani mint valamely teljesen befejezett egész.

Kormányunknak, különösen Tisza Kálmánnak sok mindent vetnek szemére, szolgáljon azonban ellenségei boszorkodására ez egyszer dicseretére is valami. A belügyminiszter ugyanis átiratot intézett a pénzügyminiszterhez, hogy nem volna-e jobb a névmagyarosításért járó ölfirintós díjjakat megszüntetni, miután e czimen ugy sem sok pénz folyik be. A finanszminiszter belátván Tisza Kálmánnak helyes intencióját, beleegyezett megszüntetésébe, várhatjuk tehát mindennap a minélelőbbi intézkedéseket és akkor aztán ne csak szivben, de papiroson is legyünk magyarok.

TÁRGYA

A libácskák ábrándképei.

(Vége.) Asta nagy „Ó”-t vésett az asztalba, lángoló szívvél véve körül a mely jelentőségű szóttagot. Eulália hallgatva sóhajtozott. Rózsa szerelemről dagadozó levelet irt e megszólítással: „Sudár termétű, isteni legényem!” Józsika barátságos, sokat mondó tekintetet vetett Euláliára. Az igazgatónő este felé visszatérvén, kérdezte, nem kereste-e valaki? „Oh igen, fiatal ember”, mondá Józsika. „Nem üzentetett semmit?” „Holnapra ígérte, hogy megint eljő!” „Jól van!” Evvel az ügy befejeztetett. Senki sem mert tovább kérdezősködni, mert Holger kisasszony szigorú volt e tekintetben. Másnap reggeli tíz órákor ismét megjelentek a lányok a kertben. Az órai szünet vette kezdetét. A piros pozsgás lányok közül csak Rózsa hiányzott. „Eljő-e?” kérdé reszkető ajakkal Eulália. „Természetesen”, csittitá Józsika. „Istenem, ha eltalál maradni, meghalok, Miczuskáim! — Hiszen, tudod, szívem belsejében...” „Jó, jó, csak szedd össze magadat, ne hogy észre vegye valaki ingerültségedet.” „Szeretnék utána látni!” kiáltá Asta fúrge élénkséggel. „Ez a Rózsa bolondoknak tartva várakoztat bennünket! Fogadni mernék, hogy régen itt van már. Még a tekintetét is irigylitőlünk!” „Nem-a”, mondá Márta. „Sorsot vetettünk! Rózsának leleselkedni kell, csak kötelességét teljesíti. Reggel óta mindegyre fűlel. Ha csak egy czeruza esik a földre, összeráz-

kódik, mint akár valamely csatateri előrs. A legravasabb köztünk.” „De hisz nem is árthat...” „Mégis, mégis, ha Holger kisasszony észreveszi, hogy azon úr iránt érdeklődünk, felvigyázását megkeltőzheti, és mi e körülmények közt mit se tudunk meg. Kérlek, nagyon kérlek, maradj mellettem.” „Igen, igen, maradj itt”, kiáltá Ida és Virginia egyszerre. Negyedóra mult el. A lányok most mélyebben hallgattak. Lóra az égen uszkaló bárányfelhőkön legeltette szeméit, fogaik közt mormogva: „My darling, oh, my dear...” „No végre! Megjött! Rózsa, Rózsa, a szerelem póstája! Már messziről lobogtatta zsebkendőjét! Szókelve, mind akár valamely sylphida ugrándozott a pázsiton át...” „Lányok, mind ide a körömbé!” kiáltá lelkendezve. „Így ni... Körbe! Hát füleljetek!” A lányok a parancsnak engedelmeskedtek. „No hát ki találja el?” „Mit, mit?” dadogák mindnyájan. „Találjátok ki, mit hallottam!” „Hogy tudnók mi...” „No hát elbeszelem. Egyellen egy szavát sem ejtettem el. Bebuttam az erkélyre, mialatt a néni vele társalgott.” „Beszélj, beszélj az Istenért!” „Hát az az adonizi ifjú...” Mindenki visszafojtotta lélekzetét. — a most ide telepedett tyükszemvágó operateur, kit a néninek komasszonya ajánlott volt! Lányok, melyiteknek kell...? Általános elsápadás. Rózsa a kacagástól nem tudott hova lenni, Asta is hozzásecundált az első ijedség elmúltával. „Lehetetlen!” kiáltá Virginia. „Még most is álmadozik!” mondá Márta. „Micsoda istentelenség!” sohajtá Lóra. „Becsületiszavamra mondom! Epen most vágja ki a fájós lábú Holger kisasszonynak...” „Piba!” hangzék mintegy chorusban. „Kerestem is mindjárt az egérlyukat a

kimenekülésre” nevette Rózsa. „No hát, mondom még egyszer, melyiteknek kell...?” „Piba, piba!” ismétlék a megcsalódott szüzek.

Eulália már nem tűrtelhetvén magát, Józsika karjaiba borult, sirásra fakadt. Még ugyanaznap semmisítette meg Ida kenyérből gyurt könyvjegyzékét, Virginia csinosan firkált grófi koronát, Asta bevéselt „Ó”-jét és Rózsa szerelmes levelét. Csak Lóra tette felre költeményeit hasonló esetekre, mert hisz azokat Angyalítóhoz intézte, nem pedig Szemétes Jakabhoz, aminek magát nevezett úr látogatójegyén hívta. Még sokáig sugtak-bugtak arról a titokzatos ifjúról, míg végre a csodálatos kaland más események által háttérbe szorult. E leírás hitelességeért a szerző kezességét vállal. Adattait első forrásból merítette, mert (nem minden zavarodás nélkül írja ezt) a hét szerelmes egyike idővel boldog feleségévé lett. — Idővel, hála Istennek, a deli ismeretlenek iránti vágya lelohadt! Ugy-e kedvesem?

Dr. Stein V. után.

A nagy-kikindai r. k. templom.

Már félszázados a román stylumban épült diszes r. k. templom. Ha figyelmes szemlélő lépett be a templomba sajnálkozva kellett tapasztalnia, hogy e szépen megalakított bolt-hajtások és falak néhány művészietlen oltárkép kivételével minden festői dísz hiányával vannak; mely képiroli díszítés pedig a látogatóknak többé-kevésbé emelkedett hangulatát emelhetné. E pusztaság és a falak csupaszága gyakran keltette fel a látogatók sajnálkozását. Végre megváltoztak a dolgok. Minek sok évtizeden át hiával voltak, meg kell szerezni, mondá Litahorszky Károly, nagy-kikindai érdemes prépostja és plébánosa; a szó csakhamar tetté vált. Tíz évi szorgalmas takarékosága által a templom jövedelméből (kiharangozási díjak, templomi gyűjtés stb.) 3000 ft

folyt be, mely nagy összegből sikerülhetett a takarékos és műértő plébánosnak rég óhajtott vágyát, a templom stylumú kifestését kielégíteni. Nem tagadható, hogy a képző művészetek boldogítólag hatnak az életben és kiemelnek bennünket a gyötrelmes világból egy szebb régióba. Nagy hálát érdemel tehát az, ki a vigasztalások számára így a templomot feldiszi, és azon van, hogy nemes törekvése által a lelket a művészet iránt fogékonyra tegye, hogy azt az anyagi élet gondjaitól néhány pillanatra elvonja, hogy az eszményiség világába emelvén azt a művészet által forrásához vezesse.

Julius 15-én volt először a templomújításról szó és ime most egész pompájában áll előttünk. A templom kifestésének érdeme az említett plébánoson kívül a jó hírnevű Goigner József akadémiai festőt is illeti, ki az aránylag rövid idő alatt a disznélküli templomot művészi templommá alakította át.

Mindazon freskókat Goigner művészi keze vitte ki, mind a formák plastikája, mind az alakok arczain visszatükröződő érzelmek és szenvedélyek vonásai, szóval az egészen előmlő hév dicseretére méltó: különösen kiemelendő Jézus szenvedése az olajfák hegyén. Minden vonásában a megnyugvást és odaadást oly hiven tolmácsolja, hogy ez akép valóban megható. Nem kevésbé hatásos a „hegyi tanítás” képe. Itt is Jézus képezi a hívők alakjainak középpontját ekkép szemlélésénél úgy jár az ember mint Pál anachoreta, ki a szemlélésbe merülve a multat megjeleníté magában. E képnél is az ember a helyzetbe képzelve magát mintegy a szépen festett népszónok szavaira kell hogy figyeljen. Így még szólhatnánk a többi pompás képről is, melyeknek becsét nem lehet kicsinyelni, megemlíjük még, hogy a ruházás, a személyek drappirozása finom, a ruha redőzésének kivitele művészi, a háttér természetű minden tulzás nélküli. A templom díszítő festését is nevezett festő hajja végre.

Társulás.

Szabadsággal karöltve jár a szellemi tökélyesülés. És ha széttekintünk a nagy világ bármely működési terére, mindenütt a haladás ujonalkotó szellemét látjuk érvényben, mindenütt a tökélyesülés uttörő elvét. — A középkori elavultság helyét a modern cultura áldásos működése váltá fel és a sötét előítéletekben táplált korcs elfogultság helyett, a felvilágosodás magasztos elve ünnepli napokint gyarapodó hódításait.

Józanságra ebredett a mámoros dermedtségben tespedett emberiség; mindenki részére fellobbant a felvilágosodás fátyla és az érettebb korviszonyok széthintett fénye egyaránt behat a nagyúr palotájába és a szegény munkás kunyhójába. Felszabadulásra azon kiváltságos zsarnokságtól, mely a rendelkező hatalmat egyes szerencsések kezében összpontosította, azon uralkodott önkényes viszonyoktól, melyek az emberiség működését a törekvés aggasztólag s lankasztólag lekötve tartották. Elmúltak már azon idők, midőn név, gazdaság, rang elegendő volt a legnagyobb jogtalanság elkövetésére, vagy a legundorabb szörnyett elpálistolására. Elmúltak azon idők, midőn a korcs felfogás törvényességét, a galád határozat jogerőt bitort magának. Jogegyenlőség létezik most mindnyájunk részére elvben úgy mint törvényben, s a kik mégis e magasztos elismert elv ellen vétének, azok csak megvetendő kivételei lehetnek az uralkodó igazságnak, mint léteznek mégis tolvajok, daczára e parancsolatnak, mely azt mondja, hogy lopni nem szabad.

De a jogegyenlőség, a szabadsággal súlyos kötelesség van egybekötve. Ezen kötelesség minden honpolgár vállaira egyaránt nehezedik. Olyan az, mint a levegő, mely roppant nyomást gyakorol mindenkire, de ezen roppant nyomást annak éltető ereje miatt alig érezzük meg.

Egyet nem hozott magával a jogegyenlőség. Ez az anyagi jólét feltételeinek könnyű megteremtése, a biztos megélhetés lehetősége. Daczára szabadságnak, daczára jogegyenlőségnek, a társadalmi nyomor és elszegényedés százfejtű hydrája mindenütt felüti rémes kését.

Látjuk az emberiség anyagilag sujtott osztályait lenyűgözve s lebéközva küzdeni a balsors áramlatai ellen. Szánandó küzdelem és megbénított törekvés ez, mint mikor a földhöz tapadt képtelenség az anyagi hatalom ellen küzd.

Hogy az anyagi hatalommal küzdelem erős és biztos legyen, tömörülünk kell. Tömörülünk kell azért, mert a régi igazság szerint, nagy dolgokat csak egyesült erővel végezhetünk. A középkori rangosztályozás eltűnik, e helyett a productív elemek kell hogy lépjenek egy-egy osztályba. A czimeres osztályok helyett: ott van a gazdászati, ipari és kereskedelmi osztály; ezen osztályok hivatvák arra, hogy a jogegyenlőség áldásos kiterjesztése mellett anyagi jólétet teremtsenek, a társadalmi nyomort, mely a sötét bűnök szülője, elűzzék messze kivált oly nemzetektől, kikre mint a magyarra, még nagy jövő várakozik.

A testületi szervezkedés eszméi meg vannak pendítve. Ezen eszmék kivitelre várakoznak.

Mi csak megyénk szorítokunk. Itt is a vezéreszmék el vannak hintve, csak össze kell szedni azokat!

Akiskorua iparüzhetési jogáról.

Az 1873. évi VIII. t. cz. 2., 23. és 24. §-ában az mondatik, hogy a kiskorua tekintet nélkül a minimális korra, önálló ipart az atya, gyám vagy a gyámhatóság bejegyzésével megkezdhetnek, illetőleg egy már fenálló üzletet fentarthatnak; mindkét esetben szükséges azonban, hogy a 24-ik §-ban előírt üzletvezető alkalmaztassék.

Az idézett törvény ebbeli rendelkezései az 1877. évi t. cz. 5. §-a, továbbá a 20. §. b) valamint a 113. §. 6. pontjai, nemkülömben a 271. §. által némi változásokat szenvedtek, melyeket, — minthogy az első foku iparhatóságok, u. m. megyékben a szolgabírák, törvényhatósági joggal felruházott városokban a kapitányok és rendezett tanácsal bíró városokban a városi tanácsok által nem mindenkor vételnek tekintetbe, — nem lesz czélszerűen e lapban is kifejtetni. Ugyanis az 1877. évi XX. t. cz. 5. §-a által különbség van tve a 18. évet már betöltött és azon személyek közt, kik még nem 18 évesek; holott az 1872. évi ipar-

törvény 2. §-ában a kiskorua korá figyelembe nem vétetett. All pedig ezen különbség kifolyása abból, hogy a 17 évet eltöltött kiskorua, ha iparüzhetési jogot nyertek, teljeskoruaikká válnak s így az 1872. évi VIII. t. cz. 2. és 24. §-ai alól kivételven, az 1. §. határozományai alá helyeztetnek át, tehát mint nagykorua, illetve nagykorusítottak iparukat önállóan gyakorolhatják s üzletvezetőt többé alkalmazni nem tartoznak; míg a 18 évet be nem töltött kiskoruaiknál üzletvezető tartása követeltetik s azok az ipartörvény 2. §-ától eltérőleg vagyonukkal szabadon nem rendelkezhetnek, a gyámhatóság felügyelete alatt állanak, s ebből kifolyólag a szülő vagy gyám kötelessége az üzletvezetőt ellenőrizni, a könyveket és levelezéseket megtekinteni, tőle felvilágosításokat kérni és az iparüzlet állásáról az évi mérleg bemutatása mellett a gyámhatóságnak jelentést tenni.

Továbbá a mennyiben az 1872. évi VIII. t. cz. 2. §-a értelmében a kiskorua ipargyakorlásához csupán az atya, gyám vagy gyámhatóság bejegyzése kívántatik meg, s ekként a gyámhatóság jóváhagyása csak alternative állott fenn; t. i. az atya vagy gyám e tekintetben engedélye a gyámhatóság jóváhagyását nem szükségeltette, a gyámhatóságnak ezen alternative fenállott helybenhagyását a gyámügyi törvény 20. §-ának b) és 113. §-ának 6. pontjai a kiskorua iparüzlet nyitására, a 271. §. pedig egy már fenálló üzletnek fentartásához kötelezőleg alapította meg.

Fontolóra véve ezen a gyámügyi törvény által előidézett módosulásokat, azokat csak örömmel fogadhatjuk, mert általában a kiskorua előnye előmozdított, beszüntetve a szabad ipar elvnek abbéli túlzása, hogy a kiskorua a minimális korra való tekintet nélkül az iparüzés következtében vagyonuk fölötti szabad rendelkezéssel joggal bírtak s a gyámhatóság felügyelete nélkül állottak. Csak az sajnos, hogy ezen üdvös változások a gyakorlatban némely első foku iparhatóságok, az idézett törvény és a földmívelési, ipar s kereskedelmi m. kir. miniszterium 19.912—1878. számú rendelkezés mellőzésén alapuló mulasztásaikkal következtében érvényt nem nyerhetnek, mert az iparhatósági igazolványok anélkül hogy az atya vagy gyám, gyámhatóságilag helybenhagyott bejegyzése kívántatik, oly egyéneknek is adtak, kik még nem nagykorua, nagy nagykorusítottak; pedig az 1872. évi ipartörvény 4. §-a, melyre az igazolványokban olyképp szokott hivatkozás történni, hogy folyomódó az előírt köteleknek megfelelt, — világosan kimondja, miszerint az iparhatósági igazolvány kiszolgáltatási iránti kérelem előterjesztésekor az ipar gyakorlására vonatkozó jogosultság mutatódnak ki.

Mezőgazdaszatunk. *)

Nem volt társadalmi osztály soha nagyobb és élesebb megtámadásnak kitéve, mint a magyar földbirtokos osztály, s különösen annak középosztálya; s nem esett semmi zokon jobban nekünk, mint mikor Magyarországot, e par excellence földmívelő országot a külföld lenézéssel tekintette, mint egy magát túlélt, renyhe, elkorhad, s fejlődésre képtelen osztályra, bent a hazában pedig szemere vetjük léha urhalnámkodását, könnyelmű életmódját, improduktív adósságcsmilását, lethargikus tespedését s a birtokában levő óriási közgazdasági tényezőkhely elhanyagolását.

De magunkba szállva, kérdeztük mégis: ha vajjon van-e jogosult alapja ezen erős támadásnak, s alapos-e a középbirtokos osztály jövője iránt keletkezett ezen aggodalom és van-e, vagy legalább lehet-e biztos jövője ezen osztálynak?

Mert hiszen ezen osztály Magyarországnak egyik alkotó-eleme, az államélet egyik leghatalmasabb tényezője! És ezt az osztályt elpusztulni hagyni nem lehet, nem szabad, hacsak közgazdasági viszonyaink siralmas végpusztulásának nem kívánunk a végtelenségig szabad folyást engedni.

De a külföld itélete bizonyára kissé sötét színekben látja viszonyainkat, s a ki azokat közelebről tanulmányozza, minden esetre enyhébb itéletet mondandó a mezőgazdálkodási állapotok e mai képe fölött.

Mert kétségtelen az, hogy földbirtokos osztályunk szembetűnő hanyatlásában igen sok méltányolható külső oknak van része.

Ilyen azon körülmény, hogy a népszabadság, jogegyenlőség s általában véve a modernebb státusélet által kivánt reformok nálunk egész szabadelvésséggel, de többnyire, a nemzetet legtöbbször előkészületlenül érve, léptelnek életbe.

Így történt az nálunk az 1848. évi átalakulás nagy napjaiban is.

Nem lehet tagadnunk, hogy az ezen időket megelőzőtt s reformmozgalmairól örökké emlékeztető negyvenes évek alatt, mindezen, az 1847—48-iki törvényhozás által legistált reformok vitája már némi előkészületre inthet az érdekelteket; de még sem csudálkozhatunk a pártéletbe vetett hite, mely előidézte, hogy a birtokos osztályt egészen váratlanul érte az ősiség eltörlése, az urbér, a robot, a dézma megszüntetése s a köztelherviselés nagy elvének kimondása és alkalmazása, a nélkül, hogy az átmeneti nehézségek méltányoltattnak volna s a nélkül, hogy nagyobb szabású intézkedések előzhettek volna meg, hogy a natural

*) Közleményül Dobner Rudolf „A földadókataszter, tekintettel a mezőgazdaság és földbirtokos osztály viszonyaira” című kiemelt munkájából.

gazdaságot a pénzgazdaság, az extensiv legelő gazdasággal párosult hármás fogású kezdetleges gazdaságot az erőltetett magtermelés ne varratlanul, ne helyzetet rendkívülien sujtólag váltsa föl.

Toqueville „Amerika demokráciája” című művében reá mutat azon óriási átalakulásra, melyet különbözőség nélkül minden államban előidézni szokott az ősiség eltörlése; mely ugyanis a nemesi családok alapját ingatja meg, helyes övrendszabályok nélkül és az átmeneti komoly nehézségek meg nem előzésével a közép- és nagybirtokos osztály romlására vezet.

És ez bekövetkezett nálunk is. A beállt birtok-földarabolás a családok elszegényedésére vezetett. Lehet az ősiség elvileg helytelen s közgazdasági tekintetben káros; de talán még sem volt reánk nézve előnyös, hogy egy pillanat műve volt halála és az annál rombolóbb hatással volt azokra, kiknek élénk anyagi érdekei állottak szoros kapcsolatban vele, minél váratlanul esett meg.

Ezt követte az urbér megszüntetése és a földtehermentesítés.

Humanisztikus elvek követelték, hogy a jobbágyok fősabadditassék, s mi különben is eltelve a legterjedtebb népszabadság magasztos elveitől, minden előkészület nélkül életbe léptették e szép ideát is — kötelességünk szerint.

Az eszme megkapóan csábító volt előttünk; nem csuda, ha az állami magas érdekek is elveszték a megunnept közalásában.

A közép- és nagybirtokos elesett östermelése közüli rendezet fozdóli forrásaitól: egyszerű munkás kez és tőke nélkül látta magát. Kapta mégis a földtehermentességi kárpotlást; de adóban el kell fizetnie annak is a nagyobb részét.

Következett az általános köztelherviselés elvének kimondása és a földadó rapid növekedése.

A régi nemes „élete- és véreben” fizette adóját és a hivatalt is ingyenesen viselte: ez volt gyakorlatban a köztelherviselés nála!

Csak a pör és polgár adózott összesen négy és fél milliót sem tevő összeg erejéig.

Egy pillanat műve volt az is, hogy a szabadságharc alatt ugys kimerült földbirtokos-osztályt a köztelherviselés általánosítása és a földadó behozatala érte.

A tehernövekedés óriási lön, míg az osztály, melyet leginkább sujtott, épen nem talált semmi köztelhermentesítést sem támogatást, mely az előidézett nehéz válságban fennmaradását kellőképpen biztosítani képes legyen. Ily alkalomkor Poroszországban nyitva tartott a nemesség részére a katonai és állami közigazgatási szolgálat; és a német élelmesség nem is vonakodott az új pályát elfoglalásától. Ugyanez történt Franciaországban is, míg nálunk mindenki irtózott az akkori osztrák hadsereg szellemétől és attól, hogy az osztrák bürokratikus állam-szolgálat kötelebbe lépjen.

Ez idézte elő a léha tespedést, mely kedvetlenül tette az iparkodót is, a közeletet pedig köteleste dermedésbe ejtette.

És a földmívelő pör-osztály is nem az előreszámitott mérvben vette hasznát e nagy átalakulásnak; nem különösen azért, mert a népszerű elhanyagolva volt, az urbéri rendezések a nagybirtokosok ellenében rendszert nem az ő javára ütöttek ki, a miről leginkább tanuszkodhatik azon körülmény, hogy 1864-ig még több mint ötezer urbéri pör nem volt lebonolyítva. Ez pedig a pör pénztét ette legnagyobb részt.

Gátolta ezentúl a földmívelők alsóbb osztálya helyzetének javulását az is, hogy a birtokok egynekedve telken alul elarabolhatók nem voltak; s ez, ha egyebet nem, azt mindenesetre előidézte, hogy a pör-osztály nem szaporodott és sorából kellő számban mezei munkás-osztály sem keletkezhetett.

És ezzel bekövetkezett az, hogy míg a földbirtokos középosztályt elcsenevészdedett, s a földmívelő paraszt-osztály sem képesült arra, hogy a középosztályba emelkedhessék.

Az a legnagyobb baj nálunk, hogy mezőgazdaszatunk nélküli legerősebb és legéletképesebb elemét, a középosztályt, s szegyenkeze kell bevallanunk, hogy egész mai napig nem reformálódhatott mezőgazdaságunk odáig, hogy az óhajta várt középosztályt kiemelkedésével találkozhattának vagy szeméink!

S arra, hogy erősbülve újra számottevő tényezővé képezzen államéletünkben: aligha lehet reményünk mindaddig, míg nálunk oly hallatlanul drága a munkabér, maga a gazdálkodási rendszer rozsz és oly követelők a földbirtokos családi és társadalmi igényei!

Mindezt — erős reformáló kezek helyett — nem kellene várunk egy újabb generáció fölvilágosodottabb, józanabb mezőgazdaszati politikájától; mert itt az idő, hogy joggal panaszkodjunk: hol késnek az avatott orvosok?

S z i n h á z.

Csütörtökön f. évi szeptember hó 30-án kezdette meg Temesváry Lajos magyar színtársulata városunkban színi előadásait Csiky Gergelynek „A proletárok” című eredeti színműjével; a ház ez első alkalommal, fájdalom, igen gyéren volt látogatva, és ennek okát nem annyira társadalmi viszonyaink hanyatlásában, és közönségünknek a magyar színiügy iránt viseltett részvéltelenségében, mint inkább azon körülményben óhajtanánk feltalálni, hogy közönségünk előtt a társulat tagjainak nagyobb része ismeretlen lévén, — mint ez már kisebb vidéki városokban bevelt

szokás, — előbb hirtől kívánt magának meggyőződést szerezni arról, hogy a társulat tagjai mily képességgel bírnak és hogy köztünk a nemzetiségi szellem fejlesztése és társadalmunknak a jelen kor igényeinek megfelelő magyarosítása tekintetében megfelelnek-e teljesen a varakozásnak. Az eddigi tapasztalat azt tanusította, hogy a jelenleg itt működő színtársulat egészen akkint szervezte, hogy a vidék bármely közönsége művészeit teljesen kielégíteni képes, sőt van egy pár igen derék, kitűnő tagja, kiknek játéka az eddigi előadásokat látogatott közönség varakozásának minden tekintetben megfelel; ily viszonyok között tehát bizton hisszük, hogy a kezdetben nyilvánult ridog részvéltelenség színiügyünk irányában csakhamar eloszland, és hogy közönségünk jövőben a színművészetet, nemzetiségi fejlődésünk első sorban feltételező eme intézményét, érdem szerint hathatósabban fogja pártolni.

De térjünk át magára az előadásra. Berzsenyiné (Szedervári Kamilla) a nagy vértanu özvegyét meglehetősen tapintattal személyesítette, sőt játéka egészben véve kifogástalannak lett volna mondható, ha a harmadik felvonás azon jelenetében, a melyben ittasan jelenik meg, egy a maskirozást, mint pedig a játékát illetőleg felesleges túlzásokba nem ment volna át, mi igen sokat levont előadásának eddigi szult hatásából. — Sokkal jobb volt mellette B. Czákó Roza (Irén) szerepében, ki ifjú kora daczára már is kitűnő drámai tehetséggel bír, és ezt fényesen behizonyította játéka egész folyamán, de különösen azon jelenetben, hol felfedeztetik előtte, hogy ő anyjának nem törvényes gyermeke; az általa irányt eddig érzett gyermeki szeretet ekkor kimerülhetlen gyűlöletté változik át, mely a megcsalott leány anyagi üzelmek folytán megbesztelt ifjú nemes szíve teljes hevével tör ki, mi a nevezett színművésznőnek fényesen sikerült; arra azonban figyelmeztetjük, hogy különben is gyenge organuma némely halkabb hangon elmondott monolognál annyira elenyésszik, hogy hangja a közel ülők által is alig hallható. — Tolnainé (Elza), — különben csinos színpadi jelenség, — bármennyire igyekezett is az összjáték sikerét előmozdítani, mindazonáltal nem egészen tudta magát a szerepében feltalálni, mert csakhamar megalasztott rajta, hogy e szerep kívül esik szakmáján; megjelensében felszűréség nyilvánul és magatartásában hiányzik ama mozgékony, mely e szerep helyes betöltéséhez szükséges; megemlítjük itt még a kis Berzsenyi Margitot, ki igen ügyes Borcsa szakácsnő volt. — Temesváry (Zatonyi Benecz) és Bokody (Timót Pál) a társulatnak tagadhatatlan legjobb tagjai; őket illeti meg ezen előadás sikeréből folyt érdem orozlánerése. — Dálnoki (Darvas Károly) szerepében, bár szép szavallati tehetséget árult el, nem felelt meg egészen egy szerelemhőstől kívánt kelleknek, mert különösen hiányzik nála az érzelmi kifejezés; különben igyekezett és gyakorlat e hiányt talán mielőbb pótolhatja. — Az összjáték ez előadásnál azonban helyes és összevágó volt, és a közönséget teljesen kielégítette.

Szombaton f. hó 2-án „Az ördög naplója” című francia vígjáték került színre, mely előadás már tömegesebb látogatottságnak örvendett. E darabban Temesváry színigazgató (Robin de Bois) valóban kitűnő volt; játékában összpontosultak mindazon tulajdonok, melyek őt egy vidéki színpadon valódi jeles művészé qualifizálják. Ez elismerésben méltán osztozkodhatik mellette Bokody (Rapiniere lovag), ki a színpadon mutatott jó étvágya által a közönségben percig sem hagyott fen kételyt az iránt, hogy szerepe színművészetben az étel és italnak barátja; játéka teljesen kielégítette a közönséget, mely őt többször, sőt nyílt jelenetnél is tapsviharral jutalmazta. Makáiné (Rouquerolles báróné) B. Czákó Roza (Mária) és Tolnainé (Cerny grófné) mindhármán teljesen kielégítőleg töltötték be szerepeiket; kevésbbé kielégítő volt Dálnoki (Lormás marquis) szerepében, kinek még a báljelenetben, a midőn mindenki vidám volt, sem sikerült arczának komoly vonásait megváltoztatni. Polgár Károly (Valentin) ügyes játéka ismételtén élénk derűséget keltett a közönségben, melyet helyesen tetetett féltékenységével többször nevetésre ösztönzött; Polgár Sándornál (Cerny gróf) igen gyenge hangja mellett hiányzik még a gyakorlat, mely őt ezen szerep helyes betöltésére minősíthetné, egyébiránt szorgalom és törekvés e hiányt talán csakhamar pótolhatja. —

Vasárnap f. hó 3-án e színpadon először adatott Györfy Vilmosnak „Nótás Kata” című eredeti népszínműve meglehetősen számu közönség előtt. Tolnainé a czímszerepben csakhamar beigazolta, hogy ezen szerepkör az, melyet kifogástalanul betölteni képes; játéka ügyes, vidor, sőt mondhatni igen jó volt s a közönség részéről ismételtén élénk tetszésnyilvánításokkal jutalmaztatott; a darab folyamán előadott népdalai azonban, — bár mindannyiszor tetszést arattak, s habár elváltatlan, hogy hangja meglehetősen iskolázottsággal bír, — nem voltak teljesen kifogástalanok, mert hiányzik előadásában különösen az alaphangokból a felsőbb hangba való átmenetnél a szükséges kerekdedség, mi a hallérzékre kellemesen hat; meglehet azonban, hogy e fogyatkozást ez alkalommal hangjában észlelt rekedtség és a zenekíséret avatatlansága szűlte. — Kitűnő volt Bokody (Kánya Márton) szerepében, ki azt kezdettől végig teljes meglegedésre játszotta és ez által a közönséget folyton vig kedélyben tartotta; Dálnoki (Kincses Tamás) az eddigieknél már sokkal jobb volt, s úgy látszik ezen szerepkörben leginkább alkalmazható; kevésbbé jó volt Polgár Sándor

ának meg-
a társulat
és hogy
észtése és
nek meg-
felelnék-e
tapszalat
t működő
szerveze,
mögényeit
y pár igen
az eddigi
közösnek
viszonyok
kezelésben
zinygunk
gy közön-
emzetiségi
ező eme
ban fogja

előadásra.
a raga
attal sze-
e kifogás-
harmadik
en ittasan
nt pedig a
kba nem
at előadá-
kkal jobb
zerepében,
ő drámai
ízonyította
sen azon
hogy ő
az alánya
let elkor
mely a
k folytán
k hevése
k nyolc
júk, hogy
ly halkabb
a elenyé-
al is alig
különb
rmennyire
mozdítani,
magát e
nar meg-
esik szak-
nyilván
gékonyág,
szükséges;
i Margitó,
v. Margitó,
ody (Tmót
bb tagjai;
bból folyt
(Darvas
lati tehet-
szen egy-
ert külö-
kifejezés;
e hiányt
szjáték ez
vágó volt,
e.
dög nap-
ált színre,
tottságnak
inagazgató
játékában
k, melyek
mivészé
n osztoz-
re lovag),
ya állat a
en kételyt
n az étel
ielégítette
sőt nyilt
Makainó
za (Mária)
ndiárman
erepeiket;
(Lornias
elenetben,
sikerült
áltoztani.
ka ismē-
nségben,
többször
ál (Cerny
hiányzik
ep helyes
szorgalom
mar pó-

n először
a " című
közönség
csakhamar
z, melyet
a ügyes,
közönség
nitásokkal
dott nép-
tetszést
y hangja
em voltak
k előlá-
a felsőbb
es kerék-
sen hat;
zást és a
- Kitiño
ében, ki
ésre ját-
tyton vig
s Tamás)
t, s így
bb alkál-

(Sándor) ki a dallam szövegének nem tudása
által a Nótás Katával előadott kettős dalt
csaknem tönkre silányította; Bokodiné (Julcsa)
ugy mint eddig, ezuttal is teljesen kielégítette
a várakozást, s a közönség meglepedését
mind jobban kiérdemelnél látszik; az összejáték
sikeréhez hozzájárultak még Berzsenyiné
(Boszorkány Erzsók) Makai (Boros András)
Polgár Károly (Boros György) Makainé (Viola)
és Fehérvári (Zigány vajda) kik mindannyian
helyesen töltötték be szerepeiket.

Kedden f. hó 5-én került színre e szin-
padon először „Egy szegény ifjú története“
cízmű francia szimű szép számú közönség
előtt; ezen előadás ugy egészben, mint pedig
egy részében igen jól sikerült. Temesváry
igazgató (Odiet Maxime) szerepében újabb
bizonyítékát nyújtotta annak hogy ő a vidéki
színművészek legjelesebbjeinek egyike; szép
alak, kitűnő szavallati tehetség és jól alkalmazott
gesticulatiójában nyilvánult benső érzés
mind megannyi jó tulajdonok, melyek e
művészt összpontosulva vannak és melyekkel
csakhamar megnyeri a néző rokonszenvét.
Használó elismerést érdemelnek B. Czákó Roza
(Margit) Bokody (Laubepin) és Dálnoki (Larouque)
kik mindannyian szerepeik betöltésében teljes
szakavatottságot tanúsítottak; ügyes játékkal
biztosítani igyekeztek az előadás szellemi
sikerét, mi nekik minden tekintetben sikerült
is; Berzsenyiné (Larouque asszony) Makainé
(Helén) és Polgár Károly (Bevallan) játéka
egészen beillett a keretbe, és az elért sikerből
mindannyian jutott valami osztályrészt. —
Az eddigi előadások általán véve tehát kielé-
gítőnek mondhatók és a társulat teljesen
megérdemli a közönség osztatlan elismerését
és megfelelő anyagi pártolását. Sz.

HETI SZEMLE.

Országgyűlés. A képviselőház tartott
ülésén gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszter
benyújtotta az 1881-ki költségvetés előirány-
zatát s egyes vonásokban így változta által-
ános helyzetünket. A történet intézkedések
közül a miniszterium osztályaiában bekövet-
kezett változásokra utalt, s egészben véve
kiemelte, hogy a múlt évvel szemben történt
kiadási emelkedést nagy részben átfutó tételek
okozták, nem számítva bele természetesen a
közönségi kiadásokra nézve szükséges két
milliónyi többletet. A hiány mindent összevéve
1881-re 24 millió forint, a melyből 1,500,000
forint a petroleumadó, 5 millió frt új jöve-
delmi források, 7 millió 800,000 frt a tavaly
engedélyezett s föl nem használt hitel által
lenne fedezendő s csak a fennmaradó összegre
lenne szükséges újabb rente kibocsátása. A
rentére nézve kiemelte, hogy annak árfolya-
mát még ma sem tartja kamatozásával arány-
ban levőnek. Az államvagyont értékesítéséből
a beruházásokra ezental az eddiginél többet
kiván fordítani, s elősorolván, hogy az ér-
tekesíthető államvagyont (ítalmérsi jogból,
telepítvényesek tartozásaiból s földbirtokból)
összevéve 56 millió frt értéket képvisel, annál
helyesebbnek tartja, hogy ebből már a jövő
évben 5 millió fordítottassék a beruházásokra
fölvett 14 millió részben fedezésére, mert az
eddig (694 milliónyi) beruházásainkat, külön-
ösen a 367 millióra rugó vasúti tökélet az
ország teljesen kölcsönpenzből fedezte. A
vasutakról emlékeztet meg, nem helyesli,
hogy az államosítás terén föltétlenül tovább
menjünk s csak három vonalat (budapest-zi-
monyi, a fumei közvetlen összeköttetést
biztosító vonalat s az első erdélyi) tartja
olyannak, a hol az államosítás előnyei fölré-
nek terheivel. Lehet remélni, hogy az idén
az államkincstár semmi újabb kölcsönre nem
szorul, mert az összes kiadás, a mi az ál-
lamra vár, 20 millió, a várható jövedelem
pedig 38 millió. Számot adván az év folya-
mán történt hitelműveletekről, kiemelte a
kincstári utalványok kamatlábának 4 százalékra
leszállítását (a kincstári utalványokból most
21 millió van forgalomban), a vasúti beru-
házási kölcsön értékesítését, melyből az ál-
lamnak három milliót felül volt haszná, s a
tiszaí és szegedi kölcsön finanszírozását,
melyből 20 millió folyt be; ebből 7 millió
már illető céljára felhasználott, 8 millió
kamatozás végett elhelyeztetett, 5 millió pedig
alapszerleg kezeltek. A hadmentességi adó
kivételre 5611 községben bevezetett s egy
millió 520,000 frt jövedelmet ígér; remélhető,
hogy a hátralevő 2775 község és Horvátország
kivételéből a várt három millió frt kiegészítetik.
Beszédben ezután a várható törvényhozási
munkálatokról s reformokról emlékeztet meg,
be is nyújtott javaslatokat, mások benyújtását,
közül az adókezelés, illeték behajtás stb.
reformjáról szólókat legközelebbre ígerte. Végül
felszólítást intézett a házhoz, hogy mindenki,
a ki az egyöntetű tevékenységet a jelen közjogi
alapon óhajlja, támogatása ebben a szabadelvű
pártot, mely ereje és kivívott sikerei tudatában
abdkálni egyáltalán nem hajlandó ugyan, de
a komoly (bár nem aggasztó) helyzetet szemben
minden őszinte támogatást szívesen fogad.

Ausztria. Az osztrák-német alkotmány-
hivék Karlsbadban okt. 3-án tarták a népes párt-
gyűlést, de mielőtt a nyomtatott határozati
javaslatok kiosztásához fogtak volna, megjelent
a rendőri közeg s tudatá, hogy nem szabad
azokat kiosztani. Erre aztán a vezérférfiak
ujjonnan fogalmaztak egy szelidebb hangú re-
zolúciót, mely így hangzik: „A 3-ik német-
cseh pártgyűlés kijelenti, hogy teljes mérték-
ben magáévá teszi a pártgyűlések által Alsó-
Ausztriában és Morvaországban adott határo-
zatokat. A pártgyűlés abbéli meggyőződésének
ad kifejezést, hogy a németek egyetértésé

Csehországban és Ausztria többi németével
való szolidaritás érzete nemcsak a legsürgősebb
és elengedhetetlen szükség, hanem hogy a
népesség ennek teljes tudatával is bír és hogy
ezen egyetértés és egység valóban fenn is áll.
A pártgyűlés kijelenti, hogy teljesen egyetért
a csehországi német képviselői magatartásával
a nyelvrendelék tekintetében. E rezolúciót
Russ előadó hatalmasan felpaprikázta beszédé-
ben, erősen kikelve a Taaffe kormány ellen,
mint mely meg akarja semmisíteni a német
nemzetiséget Ausztriában, de ugymond —
sem meggyőződésünk, sem hazaszeretetünk,
sem nemzetiségünk nem hagyjuk konfiskálni
s kijelentvén, hogy az alkotmányhivék föl-
vettek a kormány által kihívólag nekik oda
dobott keztyűt, zajos tetszések közt végzé
beszédét.

A hajóhaditüntetés. A kudarcot,
melyet Európa a hajóhaditüntetéssel vallott,
a „Köln. Ztg.“ Gladstonenak tulajdonítja, mint
a ki a szerencsétlen eszme atyja volt s azt
hitte, hogy maga a lobogók feltűzése teljesen
elegendő lesz, hogy az albánok és a törökök
engedjenek a hatalmak követeléseinek. Az angol
kormány nemcsak kezdeményezte a vállalatot,
hanem annak élére is állott s a hatalmak
csatlakoztak hozzá; Oroszország, mert min-
dennel egyetért, a minék czéjja Törökországot
elpusztítani s a többi hatalom, mert nem akarta
az európai koncertet megzavarni. De nem a
hajók megjelenése az Adriában, sem a hatalmak
lobogói nem félemlítették meg az albánokat,
a bombázást pedig azért halogatták, mert a
hatalmak közt eziránt nem uralkodott teljes
egyetértés.

Anglia. Gladstone, hogy elhárítsa magá-
ról a kudarcot, most tüzzel-vassal szeretne
Törökország ellen nyomulni, de a hatalmak
aligha fogják őt ez uton követni. Franciaor-
szág, melyet a „Times“ azzal vádol, hogy
vonakodása által okozta a vállalat megfusi-
lását, korrekt és becsületes politikája által
sokkal többet nyert Európa szeméi előtt, mint
a legvadabb erőszak által nyerhetett volna.
Nem a hatalmak nevétségek itt, nem is
Anglia, hanem Gladstone, és az angolok leg-
inkább tisztának magukat a közvélemény előtt,
ha tiszta világításba helyeznék a Gladstone és
Anglia közti különbséget és ha Anglia meg-
szabadítja magát oly minsterelnöktől, ki Angliát
előbb-utóbb mint államot is blamálni fogja.
Londonból távirják ma: Gladstone, Granville,
Harcourth, és Northbrook vidékre utaztak.
Hartington marquis Balmoralba utazik Victoria
királynőhöz s rövid ideig ott fog maradni.
Téves az a hír is, hogy már a kabinettanácsot
hívták össze.

Kelet-Rumélia. Philippopolisból szept.
25-ről jelentik, hogy ott oly nagy mozgalom
észlelhető, melyből az akció kezdetére lehet
következtetni. A mozgalom különösen a katonai
tisztok sorában élénk, kiknek gyűlöhelyét az
oroszfőkonzulátus képezi, a hol a katonai
attaché igazító beszédekert tart. Nem is titkolják
már, hogy orosz befolyásra prononciaziament
készül. A kelet-ruméliai bolgár tisztiek a Maritza
czímű lapban közzéteszik az állandó bizott-
sághoz, illetőleg a kormányhoz intézett köve-
telményeiket, melyekben minden idegen nem-
zetiségű tisztnek, kik az orosz tervek ellenzői,
elbocsátást hangsúlyozzák s azt követelik,
hogy minden idegen, az oroszokból és bol-
gárokból álló haditörvényszék alá helyeztessék.
Strecker pasa oly gyönge, hogy az illetőkkel
alkudozik. A pasa különben ép most Kon-
stantinápolyban időzik.

HIRHARANG.

*** Személyi hír.** Herteleny József
főispán ő mőtósága hivatalos ügyben Buda-
pestre utazott. Hivatalos utjából, mint értesü-
lünk, néhány nap mulva visszatér.

*** Névünnepe.** Folyó hó 4-én Ő Fel-
sége nevenapján a helybeli plébánia templom-
ában ünnepélyesmise tartott, melyen a
megyei, városi, katonai tisztí kar, minden iskola
növédekével teljes számban megjelent.

*** Megyei bizottsági tagok választása.**
A megyei bizottsági tagok számának
kiegészítése folyó hó 5-én tartott meg, és
pedig két helyen történt szavazás: a német
városban és a városban. — Kisorsoltattak a
II. kerületben: Kovách Ágoston, Rózsa Ignác
és Pollák Armin; megválasztattak: Kovách
Ágoston, Kühnel Oszkár és Rózsa Ignác.

*** Nyilvános köszönet.** Kamenszky Ig-
nác megyei főpénztárnok úr 90 darabból álló
régí pénzgyűjteményét a helybeli főgmna-
siumnak volt szives adományozni; igen érde-
kesek Constantin és az Antoniosok idejéből
való római pénzék; Zsigmond lengyel király
és Rákóczi korából való ezüst és réz pénze-
k, továbbá a centenariumi ünnepélyre vert
bronze emlékműven kívül vannak a gyűjtemény-
ben régibb és újabb pénzzenek a Habsbur-
gok idejéből. Fogadják az ifjuságnak nemes
keblű barátja nagybcsű ajándékáért ez uton
is alulír halás köszönetét. — Nagy-Becske-
rek, 1880. október 6-án. Arányi Béla, gym-
n. igazgató.

*** Kövezés.** Városunk szépítése, kényelme
körüli annyi érdemet szerzett derék polgár-
mesterünk legújában a „Gabna-ért“ kövez-
tetvén ki, ez a forgalomnak most már átada-
tott. Ugyintén a múlt hóban fölépült apácza
klastrom körül a kövezési munkálatok befe-
jeztettek, jövőben a sor a többi mellékutczákra
kerül.

*** Gyász isteni tisztelet.** Kis Ernő
honvéd tábornokért, az aradi vértanuk egyi-

keért, kinek hamvai az eleméri templom alatti
síroltban nyugosznak, mint minden évben,
ugy az idén is megtartották kivégzése évforduló
napján a gyász isteni tiszteletet. A koszoruk-
kal elhalmozott ravatalra volt téve a hős tá-
bornoki ruhája érdemeivel. A gyász tiszte-
leten láttuk az elhunyt rokonai közül: Dániel
Janosné, özv. Bobor Györgyné, Papp Simonné,
özv. Balás Frigyesné ő nagyságaikat. Legyen
emléke áldott!

*** Jegyzőválasztás.** Múlt hó 29-én
választották meg a jegyzőt Nagy-Kikindán
Krsztonosics Jenő szolgabíró elnöklele alatt,
400 szavazattal 290 esett az eddigi helyettes-
ként működő Petrovics Istvánra, 110 Vilofszky
Janosra és így az előbbi 180 szavazattöb-
bséggel közs. jegyzőnek választották.

*** Ritka roz.** Nemes-Ládonyból írják
a „Sopron“-nak, hogy ott az idej aratás előtt
olyan rozsol találtak, melynek egyetlen szarán
10, mond tíz kalász van teljesen kifejlődve.
Csak az a kár, hogy a találó ezt a ritkaságot
a virágzás idején azonnal leszakasztotta s a
megszemesülést nem várta be.

*** A hadmentességi díj befizetésének
határidejét meghosszabbította** a pénzügy-
minister s erről Budapest kivételével valamennyi
törvényhatóság értesítette. E díj esedékes-
ségi napja tudvalevőleg 1880. július 1-je lett
volna, a minister tehát megengedte, hogy az
1879. évre járó hadmentességi díj esedékes-
sége, illetve befizetésének határideje 1880. évi
október hó 15-ik napjára halasztassék el oly
megjegyzéssel, hogy mindazon késedelmes díj-
kötelesek, kik ebbeli kötelezettségüknek 1880.
évi november hó 15-ik napjáig meg nem fe-
lelnek, az 1876. XV. t. cz. 41. §-ában meg-
határozott késedelmi kamatokat fizetni tartoz-
nak; azok ellen pedig, kik a reájuk kivetett
hadmentességi díjat 1880. évi november hó
végéig sem fizetik be; az idézett 1876. XV.
t. cz. III. részében körvonalozott végrehajtási
eljárás leszen megindítandó.

*** Sürgős táviratok.** A hivatalos lap
a következő hirdetményt közli: Folyó évi ok-
tóber hó 4-től kezdve, a sürgős magán tá-
viratok az egész osztrák-magyar monarchiában
és pedig úgy a belföldi, mint a nemzetközi
forgalomban, valamennyi állami-, s táviratok
kezelésére felhatalmazott vasúti — és magán-
távírdáállomásoknál korlátlán elfogadtnak.
A sürgős táviratoknak tartalmazniok kell a cím-
zett és a feladási állomás nevet, továbbá a
ozim előtt „sürgős“, „dringend“, „urgent“,
szók valamelyiket, vagy a táviratozásban ugyan-
azt kifejező „D“ betűt zárjelben. A sürgős
táviratokért, melyek a nem sürgős magán-tá-
viratok felett azon elsőbbséggel bírnak, hogy
ezeket megelőzve kezelteknek, háromszoros
díj fizetendő. — Miről a táviratozó közönség
ezennel értesítetik. Kelt Budapesten, 1880. évi
szeptember hó 22-én. A földmívelés-, ipar- és
kereskedelmügyi m. kir. ministerium.

*** Amphitheatrumbudán.** Az ó-budai
ásatások, melyeket Torma Károly Trefort
közoktatási minster által utalványozott kor-
mánysegélyvel nem régiben megindított, a
legmerészebb várakozást meghaladó fényes
eredményre vezetett. Egyelőre csak annyit
közlhetünk, írja az E-r, hogy egy amphi-
theatrumbudán akadtak, de reméljük, hogy
legközelebb bővebb részleteket is közlhetünk
e nagyfontosságú leletről.

*** Virgil halálának 1900-ik évfordulója**
1882. szeptemberre esik. Virgil tudvalevőleg
Mantuában született, s most a mantuaiak alá-
írási iverket szándékoznak kibocsátani, s pedig
nemcsak Olaszországban, hanem az összes
czivilizált államokban, hogy a kitűnő költőnek
nagyszerű emléket emelhessek.

TÖRVÉNYTEREM.

A nagy-beeskereki e. f. kir. törvényszéknél folyó évi
október hó 2-án tartott nyilvános ülésében következő
perek adtak elő:

- Előadó: Kühnel Oszkár, kir. törvénzéki bír.
- 3086. sz. 1880. — Kondán Nikolájenek, Kondán Ávrám
elleni 371 frt 33 kr. tőke tartozás és jár. iránti pere.
 - 4341. sz. 1880. — Popov Misának, Dabits Jéka elleni
420 frt 58 kr. örökös és jár. iránti pere.
 - 4904. sz. 1880. — Popovits Axentnek özv. Zsvojnov
Sztana elleni 102 frt 72 kr. ügyvédi munkadíj iránti
pere.
- Október 6-án.
- Előadó: Szalay Imre, kir. törvénzéki bír.
- 2787. Lalis Rachillának, — Sztankov Ráda és társai
ellen ingatlan és ingók birtoka iránti pere.
 - 2868. sz. 1880. — Mike Floriannak — Vécsey István
elleni birtok pere.
 - 2876. sz. 1880. — Erős Lukács, Lasanez Ilonnak —
Erős Veron és társai ellen ingatlan tulajdona iránti
pere.
 - 2877. sz. 1880. — Remilong Antalnak — Kleiszinger
Magdolna ellen fának kiadása iránti pere.
 - 3136. sz. 1880. — Mihájlov Zsiva felp. Szávits Steva
alp. elleni birtok pere.
 - 4429. sz. 1880. — Gróf Pejácsevits Károly felperes —
báró Liphay Antal és társai elleni 172861 frt 86 kr.
kárterítési pere.
 - 4548. sz. 1880. Gyuricsin Jesta felp. — Nesztor Tyira
ellen tulajdon iránti pere.
- Előadó: Stankovits György, kir. törv. bír.
- 2874. Wacker János felperesnek Freymann Mihály és
t. alperesek ellen ingatlanok tulajdona iránt.
 - 4957. sz. 1880. — Atyim Zsivánné férj. Momirov Lyuba
felperesnek, Atyim férj. Arsinov Milka és társa
alperesek ellen 888 frt és jár. iránt.

**A torontálmegyei takaré- és hitelbank
1880. szept. havi forgalom-kimutatása.**

I. Takarékpénztári betételek.

Állása 1880. évi aug. végével	ft. 260685.72
Betételek szeptember hóban	ft. 39293.58
Összesen	ft. 399979.30
Visszafizetések szeptember hóban	ft. 9975.31
Állása szeptember végével	ft. 390003.99

II. Betéti levelek.

Állása aug. végével	ft. 13800.—
Betételek szeptember hóban	ft. 751.89
Összesen	ft. 14551.89
Visszafizetések szeptember hóban	ft. 2000.—
Állása szeptember végével	ft. 12551.89

III. Folyó számlai üzlet.

Tevőleges egyenleg aug. végével	ft. 17584.20
Kiadások szeptember hóban	ft. 6753.77
Összesen	ft. 24337.97
Bevételezett szeptember hóban	ft. 3241.98
Tevőleges egyenleg szeptember végével	ft. 21095.99

IV. Leszámitolási üzlet.

a) Bankváltók.

A tärca állása aug. végével	ft. 406590.97
Leszámitoltatott szeptember hóban	ft. 174297.59
Összesen	ft. 580888.56
Visszafizettetett szeptember hóban	ft. 154014.52
A tärca állása szeptember végével	ft. 426874.04

b) Hitelegyleti váltók.

A tärca állása augusztus végével	ft. 14041.—
Leszámitoltatott szeptember hóban	ft. 717.—
Összesen	ft. 14758.—
Visszafizettetett szeptember hóban	ft. 740.—
Állása szeptember hó végével	ft. 14018.—

V. Előlegezek.

a) Értékpapirok.

Állása aug. végével	ft. 11209.50
Kiadott előlegek szeptember hóban	ft. 309.—
Összesen	ft. 11518.50
Visszafizetett előlegek szeptember hóban	ft. 611.—
Állása szeptember végével	ft. 10907.50

b) Zalogok.

Állása augusztus végével	ft. 11545.25
Kiadott kölcsönök szeptember hóban	ft. 367.—
Összesen	ft. 11912.25
Visszafizetett kölcsönök szept. hóban	ft. 841.—
Állása szeptember végével	ft. 11071.25

c) Ingatlanok.

Állása aug. végével	ft. 19890.80
Szeptember hóban nem változott.	

VI. Pénz-forgalom.

Közpénzgyenleg aug. végével	ft. 7188.96
Bevételek szeptember hóban	ft. 24001.149
Összesen	ft. 247200.45
Kiadott szeptember hóban	ft. 241335.29
Egyenleg szeptember végével	ft. 5865.16

Közigazgatási bizottság.

Torontálmegye közigazgatási bizottsága 1880.
évi október 4-én délelőt tartott rendes havi
ülését tárgysorozata.

- I. Adóügyek.**
1. Theodorovits Sándor szerb-kereszturi lakos felebbezése überlandialis földjeinek visszaadása iránt. — Elutasított.
 2. Uj-Szent-Iván, Vedresház, Németh, Szárca, Román-Szárca s Szerb-Ittebe mult évi földárja utáni adóelengedések tárgybani miniszteri rendelet. — Leiratik és a kir. adófelügyelőnek kiadatni rendeltetik.
 3. Oberthier Clemens nagy-beeskereki lakos felebbezése 1-ső osztly f. évi kereseti adója ellen. — Leiratás végett a királyi adófelügyelőnek kiadatni rendeltetik.
 4. Popovits György gyűlvészi lakos kérelme ingatlanai elárverelésének beszüntetése iránt. — Elutasított.
 5. Óka István neudorfi lakos felebbezése f. évi jövedelmi adója ellen. — Kir. adófelügyelőnek kiadatni rendeltetik.
 6. Pénzügyminiszteriumnak f. évi 54.307. sz. rendelete Bánlak községében 527 forint 76 kr. behajthatlan adó leírása tárgybán. — Leiratás végett a kir. adófelügyelőnek kiadatni rendeltetik.
 7. Pénzügyminiszteriumnak f. évi 52.369. sz. rendelet Stojanovits Helena horvát-bóki birtokosnőnek engedélyezendő fizetése halasztás tárgybán. — Halasztás engedélyeztetett.
 8. Pancsova járási szolgabíró jelentése az adóbehajtás tárgybán. — Szolgabírónak kiadatni rendeltetik.
 9. Török-kánizsai szolgabíró távirati kérelme Kókay végrehajtónak adandó előleg iránt. — Tudomásul.
 10. Tarras község kérelme a pauschalis adó behajtásának beszüntetése iránt. — Megye bizottságnak kiadatni rendeltetik.
 11. Mokrin község kérelme a tiszta-szabályozási ármentek behajtása iránt s a torontáli jármentési társulat nyilatkozata. — Elutasított.
 12. Zwekits Anna mokrini lakosnő kérelme ingatlanaira vezetett végrehajtás beszüntetése iránt. — Megadatik s jóváhagyás végett felsőbb felterjesztetni rendeltetik.
 13. Risztics Athanasz uzdini lakos felebbezése f. évi összes adó ellen. — A kir. adófelügyelőnek kiadatni rendeltetik.
 14. Csóka, Tisza-Szt.-Miklós, Szanád, Czerna-bara és Monostor f. évi rozda kárunk tárgybani kelt miniszteri rendelet. — Tudomás.

15. Gyűlvész község múlt évi aszály és föld-
árja utáni adó elengedése tárgyában kelt
miniszteri rendelet. — Leiratás végett a
kir. adófelügyelőnek kiadni rendeltetik.
16. Nagy-Szt.-Miklós községnek engedélyezett
fizetési halasztás iránti miniszteri rendelet.
— Megadatik és a kir. adófelügyelőnek
kiadni rendeltetik.
17. Kataszteri felmérési térképek tárgyában
hirdetmény. — Valamennyi szolgabíró és
Nagy-Becskerek város polgármesterének
kiadni rendeltetik.
18. Rónay család kis-zombori birtokosoknak
engedélyezett fizetési halasztás iránti ren-
deltet. — Megadatik és a kir. adófelügye-
lőnek kiadni rendeltetik.
19. Opreán János dugoszeleői jegyző felebbe-
zése a reá kirótt 10 frt bírság ellen. —
Szolgabírónak véleményadás végett kiadni
rendeltetik.
20. Vattay Miklós n.-becskereki lakos kérelme
1875—1876. évi fenyőzési adója tárgyá-
ban. — Megadatik és leiratás végett a kir.
adófelügyelőnek kiadni rendeltetik.
21. Nagy-Becskerek folyó évi jégkár munká-
lati leírásra betérjeszti a kir. adófelügyelő
3415 frt leiratni rendeltetik.
22. Frányova község folyó évi vízkár munká-
lati leírásra betérjeszti a kir. adófelügyelő.
— 2605 frt 46 kr. leiratik.
23. Foeny község folyó évi jégkár munkálatai
leírásra betérjeszti a kir. adófelügyelő. —
117 frt 27 kr. leiratik.
24. Togyér község folyó évi jégkár munkálatai
leírásra betérjeszti a kir. adófelügyelő. —
1133 frt 56 kr. leiratik.
25. Surján község folyó évi jégkár munkálatai
leírásra betérjeszti a királyi adófelügyelő.
328 frt 70 kr. leiratik.
26. Káptalanfalva község f. évi jégkár munká-
lati leírásra betérjeszti a kir. adófel-
ügyelő. — 1033 frt leiratik.
27. Pusztá-Keresztur község folyó évi jégkár
munkálatai leírásra betérjeszti a kir. adó-
felügyelő. — 2614 frt 74 kr. leiratik.
28. Istvánföld község folyó évi jégkár munká-
lati leírásra betérjeszti a királyi adófel-
ügyelő. — 6005 frt leiratik.
29. Szmederovác Zsiga elleni dologi végre-
hajtás iránti ügye. — Megyei főügyésznek
ingatlan végrehajtás végett kiadni ren-
deltetik.
30. Zsivkov Velyko szerb-párdányi lakos ké-
relme ingatlanaira vezetett végrehajtás be-
szüntetése iránt. — Kir. adófelügyelőnek
kiadni rendeltetik.
31. Macedonia község f. évi jégkár operatuma
leírásra betérjeszti a kir. adófelügyelő. —
1595 frt 38 kr. leiratik.
32. Rudna község folyó évi jégkár operatuma
leírásra betérjeszti a kir. adófelügyelő. —
4209 frt leiratik.
33. Popov Mita dinyási lakos kérelme, ingat-
lanaira vezetett végrehajtás megszüntetése
iránt. — Elutasítatik.
34. Szerb-Módos folyó évi jégkár operatuma
leírásra betérjeszti a kir. adófelügyelő. —
11252 frt 92 kr. leiratik.
35. Magyar-Pád község folyó évi jégkár
operatuma leírásra betérjeszti a királyi
adófelügyelő. — 200 frt 2 kr. leiratik.
36. Ürményháza község f. é. jégkár operatuma
leírásra betérjeszti a kir. adófelügyelő. —
1203 frt leiratik.
37. Nagy-Gáj község f. é. jégkár operatuma
leírásra betérjeszti a kir. adófelügyelő. —
1428 frt leiratik.
38. Bunderin Illia dinyási lakos kérelme —
ingatlanaira vezetett végrehajtás függőbe
vétele iránt. — Feltétlenül a megyei
ügyészségnek kiadni rendeltetik.
39. Bánlak község múlt évi árvíz kár operatuma
leírás elrendelésre betérjeszti a helybeli
királyi adófelügyelő. — 2747 frt leiratik.
40. Cseba község kimutatása a behajthatlan
adók leírásának elrendelése végett betér-
jeszti a királyi adófelügyelő. — 271 frt
21 kr. a pénzügyminiszteriumnak felter-
jesztetik.
41. Cseba község kimutatása a behajthatlan
adók leírásának elrendelése iránt betérjeszti
a királyi adófelügyelő. — 218 frt a pénz-
ügyminiszteriumnak felterjesztetik.
42. Cseba község kimutatása a behajthatlan
adók leírásának elrendelése végett betérjeszti
a királyi adófelügyelő. — 493 frt 79 kr.
leírás végett a pénzügyminiszteriumhoz
felterjesztetik.
43. Dollác község kimutatása a behajthatlan
adók leírásának elrendelése végett betér-
jeszti a királyi adófelügyelő. — 28 frt
- 96 kr. leírás végett a pénzügyminiszterium-
hoz felterjesztetik.
44. Kerla Péter bánlaki lakos ingatlanaira el-
rendelendő végrehajtás iránti ügyiratok. —
Elrendeltetik.
45. Uhlarik Paulina nagy-beckereki lakosnő
felebbezése 1875. évi fenyőzési adója ellen.
— Kir. adófelügyelőnek kiadni rendeltetik.
46. Szerb-Ellemér község folyó évi jégkár
operatuma leírás elrendelésre betérjeszti a
kir. adófelügyelő. — 4106 frt 58 kr. leiratik.
47. Német-Ellemér község folyó évi jégkár
operatuma leírás elrendelésre betérjeszti a
kir. adófelügyelő. — 507 frt 78 kr. leiratik.
48. Magyar-Szent-Mihály község f. évi jégkár
operatuma leírás elrendelésre betérjeszti
a kir. adófelügyelő. — 3092 frt 94 kr.
leiratik.
49. Kanak, Partos, Offszencica, Széchenfalva,
Nagy-Gáj, Bánlak, Szóka folyó évi jégkár
operatuma leírásra betérjeszti a királyi
adófelügyelő. — 10361 frt 71 kr. leiratik.
50. A kir. adófelügyelő betérjeszti folyó évi
szeptember havi jelentését. — Tudomásul
vétetik. (Vége köv.)

APRÓSÁGOK.

X. asszony ötven felé közeledik, de még nem
unta meg a világot.
Egyszer komornáját sirva találja.
— Mi lelt?
— Asszonyom, megszakad a szívem; János el-
hagyott!
— Azért nincs okod sirni.
— Oh asszonyom, látszik, hogy már nem fiatal!
— feleli az elkéseredett leány.

A „személyi hírek” között szokás elárulni, hogy
melyik érdemtag, vagy nagynevű úr hol tölti a
nyarat.
Z. gróf erre elkéseredve kiált fel.
Gondosan kerültem hitelezőimet, hogy a fűrdő-
ben legalább gondatlanul időzhessem s íme, a „szem-
élyi hírek” elárulták tartózkodási helyemet! Ót nap
mulva az egész tábor a nyakamon volt!
Néha a nagyhangzású név is ther.

— Nézd, az a vén X. gróf mindig a nők társa-
ságát keresi.
— Igen, most beszél nekik, mikor már nem szí-
vesen hallgatják.

— Hát fiatal korában kerülte őket?
— Nem, de akkor a nők beszélték neki.

Egy fiatal házaspár nászúton vendéglőbe száll.
Az eső szakad; nem mehetnek ki.
— Jer édesem, — szól a férj gyöngöden, —
majd megtanítalak piqüestirozni, hogy előljük az időt.
— Már is! — sóhajt fel a menyecske leverten.

A választások kezdetén volt.
Egy politikus felkeresi a vidéki pártlap szerkesztő-
jét, kéri őt, hogy mozgítsa elő fellépését e kerü-
letben.
— Ön e kerületbe való?
— Nem.
— Van itt valamije, hogy érdekei ide fűzők.
— Legtávolabbról sem.
— Nos akkor mire támaszkodik?
— E kerületből való feleségem első férje.
Sok képviselőnek még ennyi köze sincs a kerü-
letéhez.

„Nana” — Zola frivol regénye bírálatának ol-
vasásánál a férj felkiált:
— Asszonyom, megtúltom, hogy ön e könyvet
elolvassa.
Ezzel sietve távozik.
— Marietta, — kiált a nő komorjára, — menj
gyorsan, vedd meg e könyvet.
Marietta nemsokára visszatér:
— Asszonyom, az utolsó példányt ép most vette
meg a nagyságos úr.

A hitelező megtámadja adósát:
— Meddig járom még e négy emeletet pén-
zemért?
— Hát nem kívánja talán, hogy első emeletre
költözzen kedvéért? — volt a nyugodt válasz.

A vasuton:
— Kelletlen talán a szivarfüst? asszonyom.
— Roppant kelletlen, ki nem állhatom.
— Ugy hát fogadjá tanácsomat és ne szivarozzék
soha! — választolt a kérdező, új szivarra gyújtva.

— Hallotta ön a legújabb vasuti szerencsétlen-
séget?
— Nem!
— Napam érkezett meg a legutóbbi vonattal.

Nyolcz napi boldogság után szövíta támadt a
fiatal pár közt.
— Ah hallgass! — szól a nő hevesen — te sem
vagy jobb a többinél!
Tableau!

H I R D E T É S E K.

9135. sz. k. i. 1880. **Hirdetmény.** (186—1.1)

Ezennel közhírré tételük, miszerint több helybeli,
319, 672, 684, 692, 690, 487, 526, 580, 583, 574, 595,
555, 572, 571, 702, 700, 556, 670, 669, 698, 699, 551,
339, 238, 225, 227-8-9, 109-145, 140, 423, 376, 380,
36, 38, 39-124, 41, 42, 35, 28, 27, 23, 22, 20, 19, 16, 14,
13, 12, 10, 9, 117, 381, 214, 211, 218, 215-6, 76, 75, 72,
70, 71, 85, 90, 91, 48, 49, 56, 59, 62, 63, 48, 64, 82-64, 83,
351, 353, 354, 115, 123, 2169, 154, 103, 122, 2, 2469-2, 1,
5, 7, 8, 1434, 616, 603-4, 531, 641, 1221, 442, 692, 1145,
472, 895, 188, 802, 1496, 515, 560, 185, 1980, 713, 569,
2534, 603-4, 399, 286, 299, 1303, 489, 498, 616, 612, 2124,
291, 445, 611, 605 és 631 házszám alatti lakosoktól, hátra-
lékos állami és községi adó, jogilleték, laktanyapénz, bélyeg-
csontkítás, előfogat díjak és fenyőzési adó fedezése végett
lefoglalt különféle házbütorok, 314 métermázsza és 141.38
hektol. buza, 27 pár csizma, 12 kocsi, 10 hintó, 2 varrógép,
15 drb juh, 100 süveg cukor, 1 óra, különféle rőfös-
kereskedői árucikkek, 8 drb. ló, 150 drb. deszka és 20 öl
fa folyó évi **október 15., 16., 17., 18. és 19.** délelőtti
9 órakor, a városház előtt nyilvános árverés útján eladni
fognak.

Kelt N.-Becskereken, 1880. évi szept. hó 29-én.

Kulifay Lajos,
polgármester.

2965. sz. 1880. **Pályázat.** (176—3.3)

Petrovosszello községében üresedésbe jött szülésznői
állomás betöltése f. é. **október 17-én,** délelőtti 9 órakor
fog Petrovosszello községében eszközöltetni.
Ezen állomással 60 ft. évi fizetés, látogatási díjak
születi eseteknél éjjel 1 ft., egyéb betegségeknek 50 kr.,
nappali látogatási díj 20 kr., bizonylatok kiállításáért
50 kr. díjak lettek megállapítva.
Felhívtnak ennél fogva mindazon okleveles szülész-
nők, kik ezen állomásra pályázni szándékoznak és kik a
magyar nyelven kívül a román nyelvet is bírják, hogy
kellőleg felszerelt folyamódványait a választást megelőző
napig ezen szolgabíróságnál benyújtsák.
Kelt Alibunarótt, 1880. évi szeptember 14-én.

Kamenszky György,
szolgabíró.

2700. sz. k. i. 1880. (181—2.2)

Árlejtési hirdetmény.

A megye tekintetes alispáni hivatala folyó évi szeptem-
ber hó 24-én 14691. sz. alatt kelt rendelettel a Rudna
alatti roskadozó karban lévő temesi fahid helyreállításá-
nak biztosítása végett árlejtést rendelt el, mely alulirt
szolgabírói hivatal helyiségében 1880. évi **október 16-án,**
délelőtti 9 órakor fog megtartatni.
Az arra engedélyezett költségösszeg 5680 forint
82²/₁₀ krajczár.
Vállalkozni szándékozók azon értesítéssel hivatnak
meg, miszerint ezen versenytárgyalásra 5%-os bánatpénz-
zel ellátva jelenjenek meg, vagy pedig zárt írásbeli aján-
lataikat szabályszerűen készítve, 50-krros bélyeggel, vala-
mint szintén 5%-os bánatpénzzel ellátva, (mely állhat
készpénz- vagy állampapírokból) az árlejtést megelőző
nap, azaz folyó évi október hó 15-én, délelőtti 12 óráig

Felölös szerkesztő: Létmányi Nándor.

ide nyujtsák be. E határidőn túl beérkező ajánlatok fel-
bontatlanul fognak illetőknek visszaadni.

Az ajánlatban a fenti költségből teendő %-os ár-
elengedés számokkal és betűkkel világosan kiirandó.

Az ajánlatban határozottan kitéendő, hogy ajánlkozó
az építés helyi körülményeit, az építési feltételeket és mű-
szerelvényeket stb. teljesen ismeri és azoknak magát
minden kifogás nélkül aláveti.

A végbeviendő hídnak helyreigazítási munkálatnak
előmérése s költségvetése, általános és részletes építési
feltételek és a szerződés mintája az alulirt szolgabírói
hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők.
Kelt Módoson, 1880. évi szeptember hó 16-án.

Lebánovich István,
szolgabíró.

2675. sz. **Pályázat.** (179—3.2)

Lemondás következtében megürült hajdusiczai kör-
orvosi állomás betöltésére a pályázat kiíratik, ehhez tar-
tozik: Hajdusiczka székhely, Baráczháza, Szécsenfalva,
Krivabara és Kanak községek. 500 frt fizetés, évnegy-
denként utólag fizetendő, látogatásért 40 kr. és ily alka-
lomkor szabad fuvar, szükséges, hogy az ezen körorvosi
állomást elnyerni szándékozó a magyar, német és egy szláv
nyelvet beszéljen, választás október hó 25-én, délutáni
4 órakor Hajdusiczán.

- Továbbá betöltendő a következő szülésznői állomás:
1. Bánlak 120 ft fizetés, német, román ajku, választás
évi október 22-én, délelőtti 9 órakor.
2. Tolvádia 120 ft fizetés, német, szerb és román
ajku, választás f. é. október 22-én, délután 4 órakor.
3. Offszencica, Dollác 90 ft fizetés, német ajku,
választás október 23-án, délután 3 órakor, Offszencicán.
4. Szécsenfalva, Baráczháza, Krivabara 60 ft fizetés,
magyar, német és bolgár ajku, választás október 25-én,
délelőtti 10 órakor Szécsenfalván.
5. Ürményháza 60 ft fizetés, magyar ajku, választás
október 26-án, délelőtti 9 órakor Ürményházán.
6. Szent-János 60 ft fizetés, szerb és román ajku,
választás október 26-án, délelőtti 11 órakor.
7. N.-Margitta 60 ft fizetés, szerb és román ajku,
választás október 26-án, délután 4 órakor.
8. Szóka, Partos 110 ft fizetés, román ajku, választás
október 27-én, délelőtti 10 órakor Partoson.

Azon megjegyzéssel, hogy a magán látogatói a
községi képviselő testület által meghatározott díj szerint
jutalmaztatik.

Pályázni kívánó orvos urak, és szülésznők felhívtnak,
felszerelt folyamódványait a választás előtti napokig
alulírott szolgabírónál benyújtani, melyben nyelvismertetük
kitéve legyen.

Bánlakon, 1880. évi szeptember 24-én.
Milutinovits Sándor,
szolgabíró.

4444. sz. k. **Pályázat.** (185—3.1)

Az 1876. évi XIV. t. cz. értelmében szervezett s évi
500 frttal javadalmazott Szt.-Hubert székhelyvel, Szt.-Hubert,
Charleville Szoultouri körorvosi állomásnak választás útján
leendő betöltésére a hararidő e f. évi **október hó 27-én,**
reggeli 10 órára Szt.-Hubert községe községében ezennel
küzetik.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állomásra pályázni
óhajtnak, hogy a fentemelt törv. 143 §-a értelmében
felszerelt kérvényeiket nálam a választást megelőzőleg
benyújtsák.

Zombolyán, 1880. évi szeptember 30-án.

Belieska Béni,
szolgabíró.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH
Budapest.

A közelgő időnyre ezennel ajánljuk dusan felszerelt raktá-
runkat, **malmok, szecskavágók, repazukok** s egyéb gépek
beszerzésére s egyidejűleg bírák vagyunk ez alkalmat felhasznál-
va, a nagyérdemű gazdákhoz érte arra nyelmeztem, hogy a f.
évi szeptember hó 19-től 22-ig **Bekes-Csabán megtartott gaz-
dasági gépkiallítás és gépvásárlás** gépeinknek hason-
líthatatlanul kitűnő szerkezete és szabatos munkája
a bíráló bizottság által **7 drb ezüst-éremmel** lett kitüntetve
és pedig:
— az egyetlen nagy ezüst éremmel szállítható 4 fogatú
tisztító szerkezet- és szakoló készülékkel ellátott
járgány cseplőgépek; — a legnagyobb kitüntetés egy nagy
éremmel **VRSI** jegyű **8 vasú ekék**; — az egyedül
ezelra kitűnő ezüst éremmel pedig **konkoly választó gépek**
(Trieurök), **szecskavágóink, rögörökink, repazukóink** stb.
Gőzgépek a kiállításból egyáltalán ki voltak zárva.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH.
(184—8.1) Budapest, váci körút 80. sz.

„THE GRESHAM”
életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: **Budapest, Fer. József-tér 5.** Ausztriai fiók: **Bécs, Opernring 8.**

A társaság vagyona f. évi bevétel biztosítások és kamatból 1879. évi
június 30-án f. évi 66.576,023-95
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések
s visszavásárlások stb. után, a társaság fenn-
állása óta (1848) f. évi 13.628,702-40
A legutóbbi tizenkét hónapos üzleti idő alatt a
társaságnál f. évi 36.000,000—
értékig nyújtattak be ajánlatok, miáltal a
legutóbbi 25 év alatt benyújtott ajánlatok
összértéke több mint f. évi 58.340,600—
értékre megy. — f. évi 945.062,825—
Tervezetek s minden közlelő felvilágosítások a vidéki ügy-
nők és a magyar és osztrák fiókok által adatnak. (33—8)

Eladó.

Egy körülbelül 80—100 holdnyi leg-
jobb minőségű I-ső osztályu szántóföld örök
áron és igen kedvező feltételek mellett eladó.
Bővebb tudósítást ad **Mravits István,**
jegyző Farkasdinon. (183—2.1)

Főmunkatárs: Gretcs József.

Nyomatott kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskereken.